

Πανδρέας: Στο ΠΑΣΟΚ ✓

δέν υπάρχει δέμα

"ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΝ"

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ

Με κατηγορηματική δήλωσή του ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ κ. Α. Παπανδρέου διέψευσε χτές τις πληροφορίες, που δημοσίευσε πρωινή φιλοκυβερνητική εφημερίδα, για τη δημιουργία επενταμελούς πολιτικού διευθυντηρίου» και εκκαθαρίσεις στο Κίνημα, χαρακτηρίζοντας τα παραπάνω «εζωφρενικά μυθεύματα», που του προκάλεσαν επραγματική έκπληξη».

Ανέστειλαν την απεργία οι ιπτάμενοι

Μετά την απόφαση του Δικαστηρίου που έκρινε καταχρηστικές τις απεργιακές κινητοποιήσεις των υπαλλήλων μηχανικών, οι τελευταίοι ανέστειλαν τις δυό 24ωρες απεργίες που είχαν προγραμματίσει για σήμερα και αύριο Δευτέρα.

...ως, ανακοίνωσαν ότι θα στείλουν εξώδικη πρόσκληση προς την εταιρεία για την ικανοποίηση των αιτημάτων τους, όπως προβλέπει ο Νόμος. Μετά από 8 μέρες θα αρχίσουν την ελεγχόμενη τήρηση των κανονισμών τους.

...θενται, αργότερα, να ... σε στάσεις εργασίας αν η Εταιρεία δεν ... ματά τους.

Στό δημοσίευμα της εφημερίδας, που προκάλεσε και την έντονη αντίδραση του κ. Α. Παπανδρέου αναφερόταν χτές, ότι το «διευθυντήριο υπό τον κ. Ι. Αλευρά θα λειτουργεί ανεξάρτητα και πάνω απ' όλα τα άλλα κομματικά όργανα και θα υπάγεται αποκλειστικά στον πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ».

Υπενθυμίζεται ότι την περασμένη Πέμπτη, την επομένη της ανακοίνωσης της παραίτησης του κ. Σημίτη από το Εκτελεστικό Γραφείο, ο κ. Α. Παπανδρέου δήλωσε ότι τα «δημοσιεύματα του Τύπου της δεξιάς για εκκαθαρίσεις στο ΠΑΣΟΚ και στρόφη προς τα δεξιά» έχουν σαν πηγή τους τις ανησυχίες που προκαλεί στο χώρο αυτό η συνεχής άνοδος του Κινήματος».

*Κοριαδάκι
Γεοφροτοβία
17/6/79*

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΠΟΥ ΕΦΕΡΕ ΣΤΗΝ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ Η ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ Κ. ΣΗΜΙΤΗ

Από τον ΠΩΡΓΟ ΒΟΤΣΗ

Τό ΠΑΣΟΚ στο σταυροδρόμι κρίσιμων επιλογών

ΑΝΑΛΥΣΗ
ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ που ο κ. Ανδρέας Παπανδρέου με τις προσωπικές δηλώσεις του και οι επίσημες ανακοινώσεις του ΠΑΣΟΚ καταγγέλλουν στον Τύπο της Δεξιάς για «σκόπιμα μυθεύματα», εξωκοινοβουλευτικά στελέχη του κομματικού μηχανισμού ψάχνουν συστηματικά να έντοπισουν τον πληροφοριοδότη της εφημερίδας «Τό Βήμα», που «προδοκάρησε» την παραίτηση από το Εκτελεστικό Γραφείο του καθηγητή κ. Κώστα Σημίτη με τη γνωστή απήχηση.

θος», που «αναγκάρισε» ο κ. Σημίτης, δεν αποτέλεσε παρά ετήν ασήμαντον αφορμή» για να δροφεί από τη μία στιγμή στην άλλη έξω από το επιτελείο του Κινήματος.

Γιατί ελάχιστοι, μέσα κι έξω από το ΠΑΣΟΚ, πείστηκαν ότι:

Η κεφαλική ποιή ήταν τό τμήμα των ευθών για την — έστω άστοχη και προπαγανδιστική — ένηση της συζήτησης στη Βουλή. — προβλή θέσεων προσαρμογής στις νέες πραγματικότητες, που διαμορφώνει η ένταξη στην ΕΟΚ. Σηκώνοντας τό βάρος, σαν υπεύθυνος διαφώτισης (με διβλία, άρθρα και ομιλίες) όλης της καμπάνιας του ΠΑΣΟΚ κατά της ένταξης, ο κ. Σημίτης μόλις πριν ένα μήνα, μπροστά στο διεθνές ακρατήριο της Μεσογειακής Συνδιάσκεψης (κι όχι με ένα ασήμαντη εμβέλεια φυλλάδιο) τόνισε με τόλμη — και, υποθέτω, με τις αλογίες της ηγεσίας του Κινήματος — ότι η πραγματικότητα της ένταξης στην ΕΟΚ, σήμερα της Ελλάδας και αύριο της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, επιβάλλει στα προοδευτικά μεσογειακά κόμματα τη χάραξη ενός τακτικής και κοινής πολιτικής.

Λιγότερο ακόμη πειστικά ηχεί τό να πρωτοστατούν στις επικρίσεις κατά του κ. Σημίτη για «ασηνέπεια» στο κείμενο της ΕΟΚ, που εκθέτει τό Κίνημα, γιατί τό δείχνει να δίνει κερό στο κρασί τους, εκπροσώποι των καλούμενων επαλικοκομματικών στην ηγεσία του Κινήματος, που κατ' εξαίρη προοδεύουν την αναστήρωση και αναπροσαρμογή των θέσεων του ΠΑΣΟΚ, ως προς την ένταξη.

Σημαντικότερες — από τις προβαλλόμενες — αφορμές, συνεπώς, πρέπει να αναζητηθούν και βαθύτερα αίτια...

Η ύπαρξη διαφορετικών πολιτικών τάσεων — συχνά με θεμελιώδεις αντιθέσεις σε θέματα τακτικής ή και στρατηγικής — στους κόλπους του ΠΑΣΟΚ, αποτελεί κοινό μυστικό και μόνον η ηγεσία του αρνείται να την παραδεχτεί δημόσια. Φαινόμενο αναπόφευκτο (από τον τρόπο που συγκροτήθηκε, τη διαφορετική πολιτική πράξη των στελεχών του και τό ευρύ κοινωνικό φάσμα ετών μη προνομιούχων Ελλήνων, που φιλοδοξεί να εκφράσει πολιτικά) στα πλαίσια μιας δημοκρατικής εσωκομματικής λειτουργίας θα μπορούσε να αποδειχτεί και θετικό — για τη συνθετική αποκρυστάλλωση της ιδεολογικής του φυσιογνωμίας και την ενταξίση των πολιτικών θέσεων του με τό στρατηγικό του στόχο.

Την ύπαρξη αυτών των διαφορετικών τάσεων κάθε άλλο παρά εικονογραφή πιστά ή σχηματική και υπερπλουστατική — συχνά σκόπιμη — αντιπαράθεση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας στα άλλα όργανα και οργανώσεις του Κινήματος. Επίσης σχηματική, αλλά πλησιέστερα στα πράγματα υπήρξε η εκ των έσω» κατηγορή τους («ΑΝΤΙ» 12-5-79) σε τρείς πτέρυγες, με τον κ. Παπανδρέου στο ρόλο του συνδετικού κρίκου και του παράγοντα εξισορρόπησης: Κεντροαριστερά δημοκράτες — Σοσιαλδημοκράτες και εσταβλικοί τεχνοκράτες — Μαρξιστές.

Εκφραστές των τριών αυτών τάσεων

(που δεν είναι και οι μόνες) υπάρχουν τόσο στις οργανώσεις, όσο και στην κοινοβουλευτική εκπροσώπηση του Κινήματος — όπου όμως κυριαρχούν τα καλούμενα επαλικοκομματικά ή (κατά την πασοκική ορολογία) «εσωσκεντρικά» στοιχεία, που υπάσχουν ακόμα στον εκτός κομματικών οργάνων προσωπικό περίγυρο του κ. Παπανδρέου.

Πρόκληση (πραγματική κι όχι τραδηγημένη από τα μαλλιά, σαν αυτή του φυλλάδιου για την ΕΟΚ) αποτέλεσε για τα κοινοβουλευτικά επαλικοκομματικά στελέχη του ΠΑΣΟΚ η σειρά άρθρων του κ. Κ. Σημίτη στην «Ελευθεροτυπία» (21, 22 και 23 Μαΐου 1979) με τον τίτλο «Η Δομική Αντιπολίτευση».

Και ήταν πρόκληση όχι μόνον τό γεγονός ότι προερχόταν από εξωκοινοβουλευτικό στέλεχος η πρώτη δημοσία απόπειρα σαφούς και ολοκληρωμένης αντιμετώπισης του ρόλου του ΠΑΣΟΚ στην αντιπολίτευση, μέσα κι έξω από τη Βουλή, αλλά και οι αιχμηρά σημεία κριτικής και οι σαφείς πολιτικές θέσεις, που διαγράφονταν αδρά κάτω από την αφηρημένη θεωρητική δευτερολογία. Με προφανή τον κίνδυνο κακοποίησης του συγκροτημένου κειμένου αποστούμε, ενδεικτικά, μερικά απ' αυτά τό σημεία:

«...Αντιπολίτευση με την κλασική έννοια του όρου δεν υπάρχει πιά. Το αντιπολιτευόμενο κόμμα αποτελεί ανεπαρκές. Ενώ στη θεωρία του κοινοβουλευτισμού αρχή της κοινοβουλευτικής λειτουργίας ήταν η αποκατάσταση μιας κοινής πεποιθήσης, αποτέλεσμα της σύγκλισης των απόψεων μετά από συζήτηση, αρχή της λειτουργίας της Βουλής σήμερα είναι η αντιπαλότητα, οι σταθεροί κομματικοί σχηματισμοί η διαφοροποίηση των απόψεων. Η πολιτική πάλι μεταφέρθηκε έξω από τη Βουλή».

«Η αντιπολίτευση αν και δεν συμμετέχει στην άσκηση εξουσίας και δεν επιφέρει την διοίκηση των παρών του κρατικού μηχανισμού, διατρέχει τον κίνδυνο να εμπλακεί στη διαδικασία εκτίμησης, κριτικής, ελέγχου και αναμόρφωσης του καπιταλιστικού συστήματος».

«Η συζήτηση για την αντίθεση κοινοβουλευτικών και εξωκοινοβουλευτικών καλλιέργειες σκόπιμα από τον κυβερνητικό Τύπο. Για τη συντηρητική παράδοση είναι φανερό ότι πρέπει να ενισχυθεί το ρόλο εκείνων των οργάνων που απεπλάου που βρίσκονται κάτω από εντονότερη πίεση του συστήματος, είναι μελεγμένα στους περιορισμούς και τις αναγκαιότητές του και να εξασθενήσει το ρόλο εκείνων που γιατί είναι πιο ελεύθερα μπορούν πιο αποτελεσματικά και ανεπιδοκίμα να στραφούν εναντίον της».

«Είς να εντυπωσιάζει τις προσπάθειες της Δεξιάς, η δομική αντιπολίτευση πρέπει να στρέψει την προσοχή της σε δύο σημεία. Πρέπει να ερησεί με προσήλωσή τις καταστατικές διαδικασίες και να ενισχύσει τα όργανα εκείνα, που σύμφωνα με τό καταστατικό, αποτελούν και τα αποφασιστικά όργανά της. Πρέπει επίσης να μην περιοριστεί σε μία μονόπλευρη κοινοβουλευτική πολιτική δραστηριότητα αλλά να προωθήσει και να ενισχύσει τις εξωκοινοβουλευτικές μορφές δράσης».

«Η αξιωματική αντιπολίτευση δεν έχει τη δυνατότητα με μία πό ήπια πολιτική να συγκινήσει μέγες αναποφασίστων ψηφοφόρων. Πιο ήπια πολιτική θα οδηγεί τον όγκο των ψηφοφόρων της σε άλλα κεντρικά στοιχεία. Η μεγάλη δεξαμενή των κεντρικών ψηφοφόρων, την οποία πρέπει δίχως να κερδίσει το ΠΑΣΟΚ, ει-

να μια ουτοπία, την οποία καλλιεργούν κυρίως εκείνοι, που μετά την αποτυχία του κεντρικού σχηματισμού θέλουν να συνεχίσουν την «ενδιάμεση» πολιτική του αποπροσανατολίζοντας το ΠΑΣΟΚ...».

Ανεξάρτητα αν είναι στο κατώφλι της εξουσίας κι αν έχει ή όχι αυξηθεί σε βαθμό απειλητικό για την Κυβέρνηση η επιρροή του στο εκλογικό σώμα, είναι αλήθεια ότι τό ΠΑΣΟΚ αποτελεί τον κύριο στόχο πολεμικής του κυβερνητικού Τύπου και ολόκληρου του προπαγανδιστικού μηχανισμού της Δεξιάς.

Καθίσταται, ωστόσο, πιο εύλογο, αν δεν τροφοδοτεί τις επιθέσεις εναντίον του, όχι μόνον με τη μεθοδικά ξεκαθαρίσματος των εσωκομματικών λογαριασμών, που ακολούθησε ως τώρα — με χαρακτηριστικό πρόσφατο παράδειγμα την περίπτωση Σημίτη — αλλά και με την εμμονή να εκφράζει προς τό έξω πλαστική εικόνα «μονολιθικότητας» και με την φειδώ υπεύθυνης πληροφόρησης στον Τύπο.

Μάλλον θα τό ωφελούσε, λόγω χάρη, παρά θα τό έβλαπτε (και θα αποτέλούσε πρόκληση εκδημοκρατισμού για τό άλλα πολιτικά σχήματα — κυρίως της παραδοσιακής αριστεράς) αν χωρίς να αποκαλύπτει τους τακτικούς ελιγμούς του:

«Επέτρεπε τη δημοσία έκφραση και αντιπαράθεση των τάσεων στους κόλπους του σε θέματα στρατηγικής».

«Έδινε στη δημοσιότητα και τις απόψεις της μειοψηφίας στις συνόδους και συνεδριάσεις των καθοδηγητικών του οργάνων».

«Αντί να κάνει ανακρίσεις για «διαρροές» και να βουλώνει τό στόματα, ανακοινώνει μετά τις όλο και πιο σπίνιες συνεδριάσεις της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ότι εκτός από τον πρόεδρο του κινήματος μίλησαν και οι τάδε βουλευτές και είπαν πάνω - κάτω τό εξής».

«Από τό τελευταίο που κινδυνεύει η δημοκρατία είναι, ασφαλώς, η δημοκρατία...»

Ένα πρώτο δίημα (και δείγμα) συνειδητοποίησης της ανάγκης για εσωκομματική δημοκρατική λειτουργία θα ήταν, ενδεχόμενα, η επανεκλογή στο Εκτελεστικό Γραφείο του κ. Κ. Σημίτη στην προερχή σύνοδο της Κεντρικής Επιτροπής. Η «αυτοκριτική», επιτέλους, είναι πολιτική αρετή και όχι βλίδερο προνόμιο των θυμάτων αυταρχικών λειτουργιών...

Τό ουσιαστικότερο, πάντως, είναι η συντομότερη δυνατή σύγκληση παραεδιαδικού συνεδρίου — τό αναγκάρισε προχτές και ο κ. Παπανδρέου, χωρίς, ωστόσο, να προχωρήσει σε δημοευτικό χρονοδιάγραμμα».

Στην πορεία του προς την εξουσία και μέσα στη νέα πραγματικότητα της οργανικής ενσωμάτωσης στον ευρωπαϊκό χώρο, τό ΠΑΣΟΚ βρίσκεται στο σταυροδρόμι κρίσιμων επιλογών (η οριοθέτηση του απέναντι στην παραδοσιακή αριστερά, οι σχέσεις του με τό ευρωπαϊκά σοσιαλιστικά κόμματα, η ετύπου Γκούαλες» ιδεολογική αποσαφήνιση του ρεφορμιστικού ή επαναστατικού του χαρακτήρα κ.ά. είναι μερικά απ' αυτάς), που μόνον ένα αντιπροσωπευτικό σώμα μπορεί εύκολα να αντιμετωπίσει — και την υλοποίησή τους σε συγκεκριμένη πολιτική τακτική μόνον μία ανανεωμένη εμπιστοσύνη ηγεσία μπορεί να αναλάβει.

Αυτό που θα έπρεπε να αποκλείεται σαν διλημματική επιλογή είναι η μετατροπή του ΠΑΣΟΚ, σε αστικό εκλογικό σχηματισμό, με επικεφαλής διορισμένα εδευθυντήρια. Θα ισούναμασθε με πολιτική αυτοκτονία. Για τό τώρα πιά ο Ανδρέας χρειάζεται τόσο τις οργανωμένες δυνάμεις του ΠΑΣΟΚ, όσο, τουλάχιστον, και τό ΠΑΣΟΚ, τον Ανδρέα...

ΠΑΡΟΤΙ δεν θέλησε ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ να τό δεχτεί, στη συνάντησή του με τους πολιτικούς συντάκτες την περασμένη Πέμπτη, είναι δεδομένο ότι:

Ο κ. Κ. Σημίτης πληροφορήθηκε την παραίτησή του από τό «Βήμα» της περασμένης Τετάρτης. Μία έντονη συζήτηση, δύο δρομάδες πριν, σε συνεδρίαση του Εκτελεστικού Γραφείου, για τό επίμαχο φυλλάδιο («ΕΝΑ!» στην Ευρώπη των λαών — ΟΧΙ στην Ευρώπη των μονοπαλιών) κατά την οποία ο κ. Σημίτης, αμυνόμενος σε πολύπλευρες επιθέσεις, μίλησε για παραίτηση του αν κρινόταν αναγκαία, είχε μείνει χωρίς συνέχεια.

Χωρίς τό δημοσίευμα, τό πράγμα-τα σίγουρα δεν θα είχαν πάρει τη φορά που ακολούθησαν: Από λόγους πιά στοιχειώδους ευθιξίας, ο κ. Σημίτης στις 11 τό ίδιο πρωί έστειλε γραπτή την παραίτησή του στον Πρόεδρο του Κινήματος και στα μέλη του Εκτελεστικού Γραφείου — κοινοποιώντας την και σ' όλα τό μέλη της Κεντρικής Επιτροπής.

Ο τρόπος υποβολής της παραίτησης λέγεται ότι ενόχλησε προσωπικά τον κ. Παπανδρέου σε βαθμό, που να αποφασίσει άμεσα την αποδοχή της. Έτσι, οι προσπάθειες συνδιαλλαγής των εξωκοινοβουλευτικών μελών του Εκτελεστικού Γραφείου και προς τις δύο κατευθύνσεις έμειναν χωρίς αποτέλεσμα. Άλλο τόσο άκαρπη υπήρξε η πολύωρη έκτακτη συνεδρίαση (τό μεσημέρι της Τετάρτης) του Εκτελεστικού Γραφείου, μετά την οποία δόθηκε στον Τύπο η λιγύλογη — όσο και «εγκληρή» για τον κ. Σημίτη — ανακοίνωση, που επιβεβαίωσε πιά την παραίτηση.

Αν έχει κάποια σημασία η επιμονή στις διαδικαστικές λεπτομέρειες της παραίτησης είναι για να καταδειχτεί πόσο επισφαλής παραμένει η θέση στην κομματική ιεραρχία του ΠΑΣΟΚ ακόμη και κορυφαίων στελεχών του (για πολλούς, ο κ. Σημίτης — τελευταίος από τό στελεχικό δυναμικό της «δημοκρατικής» Αμυνας στους κόλπους του ΠΑΣΟΚ — θεωρείται από άποψη συγκρότησης και ακτινοβολίας η ισχυρότερη μετά τον κ. Παπανδρέου προσωπικότητα του Κινήματος) μιά και, παρά τό δίημα προόδου τό τελευταίου χρόνου, η συλλογική λειτουργία στα ηγετικά κλίμακια, η εσωκομματική δημοκρατία και η σχολαστική τήρηση των καταστατικών διατάξεων δεν αποτελούν ακόμη εδραιωμένη κατάσταση. Να καταδειχτεί, επίσης, ότι τό ελά-